

V Bruselu dne 22.4.2022
COM(2022) 184 final

2022/0125 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla
pro souhrnný rozpočet Unie**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Finanční nařízení¹ stanoví zásady a obecná finanční pravidla pro sestavování a plnění rozpočtu Unie a kontrolu financí Unie.

Uloží-li Komise pokutu nebo jinou sankci, které jsou však napadeny u soudů Unie, mohou jejich adresáti pokutu buď předběžně uhradit, nebo poskytnout bankovní záruku pokrývající výši pokuty a příslušné úroky z odložené platby, a to až do vynesení rozsudku, jímž se řízení končí. V případě předběžné platby připiše dotčený účastník částku na bankovní účet Komise. Od roku 2009 jsou pokuty předběžně uhrazené Komisi uloženy ve zvláštním fondu (BUFI) s tím, že mají být přímo či nepřímo investovány do velmi bezpečných státních dluhopisů s cílem zachovat jejich hodnotu v případě, že by tyto částky měly být vráceny dotčenému účastníkovi v důsledku zrušení nebo snížení této pokuty soudy Unie.

Ve svém rozsudku ze dne 20. ledna 2021 ve věci C-301/19 P, Komise v. Printeos, Soudní dvůr rozhodl, že pokud Komise jedná v souladu s povinností podle čl. 266 prvního pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie přijmout potřebná opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora Evropské unie o snížení nebo zrušení pokuty v oblasti hospodářské soutěže předběžně uhrazené podnikem, je povinna zaplatit úroky z prodlení za opožděné vrácení pokuty ode dne, kdy podnik pokutu předběžně uhradil, do dne jejího vrácení.

V rámci svého kasačního opravného prostředku ve věci C-221/22 P, Komise v. Deutsche Telekom, požádala Komise Soudní dvůr, aby přezkoumal svůj rozsudek ve věci Printeos s cílem objasnit povinnosti, které má Komise v případě snížení nebo zrušení předběžně uhrazené pokuty s cílem odpovídajícím způsobem nahradit adresátovi pokuty nedostupnost pokuty zaplacené v době, kdy byla předmětem soudního přezkumu.

Dokud však Soudní dvůr neposkytne požadovaná vysvětlení, čelí Komise bezprecedentním nárokům z titulu úroků, které výrazně přesahují úroky z předběžně uhrazených částek a pro něž je třeba nalézt v rozpočtu Unie vhodné řešení. Aniž by byl dotčen výsledek kasačního opravného prostředku ve věci C-221/22 P, je proto naléhavě nutné navrhnout legislativní opatření, která zajistí přiměřenou úroveň náhrady v případě vrácení předběžně uhrazené pokuty a schopnost rozpočtu Unie uspokojit výsledné finanční potřeby. To vyžaduje řadu cílených změn ustanovení čl. 48 odst. 2, čl. 99 odst. 4, čl. 107 odst. 2 a čl. 108 odst. 1, 2 a 4.

V souladu s obecnou zásadou *restitutio in integrum*, která se použije na vrácení pokut nebo jiných sankcí uložených orgány Unie a předběžně uhrazených, které později Soudní dvůr Evropské unie zrušil nebo snížil, by mělo být upřesněno, že by záporný výnos z předběžně vybrané částky těchto pokut nebo jiných sankcí neměl být odečten od částky, která má být vrácena.

Aby se vyrovnala ztráta výhod plynoucích z peněžních prostředků ode dne, kdy podnik pokutu Komisi předběžně uhradil, až do dne jejího vrácení, navrhuje se, aby vrácená částka byla navýšena o úrok v sazbě, kterou Evropská centrální banka uplatňuje na své hlavní refinanční operace, zvýšené o jeden a půl procentního bodu jako přiměřená náhrada pro podnik v této situaci, což znamená, že pak by již nebylo nutné uplatnit na tuto částku žádnou

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012. (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.)

jinou úrokovou sazbu. Tato sazba odpovídá úrokové sazbě, kterou lze uplatnit vůči dlužníkovi, pokud se dlužník rozhodne odložit platbu pokuty nebo jiné sankce, a namísto zaplacení poskytne finanční záruku.

Odchylně od obecného pravidla, že rozpočet nesmí obsahovat záporné příjmy, by mělo být stanoveno, že výše uvedené úroky a jakékoli jiné poplatky splatné z takto zrušených nebo snížených pokut nebo jiných sankcí, včetně záporného výnosu z těchto částek, by měly být považovány za záporné příjmy rozpočtu Unie, aby se zabránilo nežádoucímu dopadu na výdajovou stranu tohoto rozpočtu.

Aby bylo možné co nejdříve napravit nadměrnou zátěž na straně výdajů rozpočtu Unie, předkládá se tento návrh odděleně od nadcházející revize finančního nařízení.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh je plně v souladu s platnými obecnými finančními pravidly a jeho cílem je zabránit nadměrnému zatížení rozpočtu Unie vyplývajícím z judikatury ve věci *Printeos*.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Návrh vychází z ustanovení čl. 322 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Přijetí obecných finančních pravidel Unie spadá do výlučné pravomoci Unie.

- **Proporcionalita**

Cílem tohoto návrhu je zajistit přiměřenou náhradu v případě vrácení předběžně uhrazených pokut nebo jiných sankcí a zajistit, aby byla Unie schopna plnit výsledné finanční závazky. Neobsahuje pravidla, která by nebyla nezbytná pro dosažení cílů Smlouvy.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

V případě této omezené změny neproběhla žádná konzultace se zúčastněnými stranami.

- **Posouzení dopadů**

V souladu s prohlášením Komise o budoucích revizích finančního nařízení² se posouzení dopadů nevyžaduje. Finanční nařízení stanoví obecná pravidla a soubor nástrojů pro provádění výdajových programů. Z revize právních předpisů tedy nevyplývají žádné přímé hospodářské, environmentální ani sociální dopady, které by bylo možné účinně analyzovat v rámci posouzení dopadů. Posouzení dopadů má přidanou hodnotu v souvislosti s politickým rozhodováním o konkrétních výdajových programech, které musí být v souladu s regulačním rámcem stanoveným ve finančním nařízení. Namísto toho bylo u tohoto návrhu provedeno hodnocení *ex ante*, zejména s cílem určit nejvhodnější způsob, jak zohlednit nedávnou judikaturu, pokud jde o dotčené společnosti, ale také pokud jde o nakládání s odpovídajícími částkami z hlediska rozpočtu.

² 2018/C 267 I/01.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Ačkoli tato změna finančního nařízení nespadá do Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT), přispívá k programu zlepšování právní úpravy. Tento návrh reaguje na potřebu přezkoumat ustanovení týkající se úroků z prodlení a vyrovnávacích úroků a záporných příjmů v souladu s nedávnou judikaturou. Navrhovaný přístup je plně v souladu s rámcem pro zlepšování právní úpravy a úsilím o zjednodušení.

- **Základní práva**

Návrh je v souladu s Listinou základních práv Evropské Unie.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádný dopad na rozpočet.

5. PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ KONKRÉTNÍCH USTANOVENÍ NÁVRHU

Jak je uvedeno v oddíle 4, samotný návrh nemá dopady na rozpočet Unie. Návrh vyjasňuje rozpočtové nástroje a postupy pro řešení důsledků vyplývajících z rozsudků Soudního dvora Evropské unie, které snižují nebo ruší pokuty nebo jiné sankce původně uložené orgánem Unie. Pouze takové rozsudky Soudního dvora Evropské unie mohou zakládat platební závazky vůči třetím osobám.

Ustanovení čl. 48 odst. 2 o záporných příjmech: Aby se zajistilo náležité rozpočtové zacházení a zabránilo se nepřiměřenému finančnímu tlaku na výdajovou stranu rozpočtu Unie, mělo by být stanoveno, že úroky a jakákoli náhrada dlužná v případě, že pokuta nebo jiná sankce byla zrušena nebo byla snížena, včetně záporného výnosu spojeného s těmito pokutami nebo jinými sankcemi, se odečítají z příjmové strany rozpočtu Unie (záporné příjmy). Jednalo by se o omezenou a řádně odůvodněnou odchylku od obecného pravidla podle čl. 48 odst. 1, že rozpočet nesmí obsahovat záporné příjmy.

Ustanovení čl. 99 odst. 4 o úroku z prodlení: Mělo by být upřesněno, že sazba, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, zvýšená o jeden a půl procentního bodu, pokud dlužník pokut nebo jiných sankcí složí finanční záruku, kterou účetní akceptuje namísto platby, je z tohoto ustanovení vyloučena, protože se netýká úroků z prodlení. Odkaz na tuto sazbu by měl být namísto toho přesunut do ustanovení čl. 108 odst. 1.

Ustanovení čl. 107 odst. 2 o zápisu do rozpočtu: Za účelem zajištění dostatečného peněžního toku k odškodnění třetích stran za ztrátu výhod plynoucích z peněžních prostředků by mělo být stanoveno, že částky z pokut a jiných sankcí, jakož i úroky či jakékoli jiné příjmy z nich plynoucí lze zapsat do rozpočtu do konce následujícího rozpočtového roku.

Ustanovení čl. 108 odst. 1, 2 a 4 o inkasu pokut a jiných sankcí uložených orgány Unie:

Jak je vysvětleno výše, v případě finanční záruky by měl být odkaz na čl. 99 odst. 4 v prvním pododstavci nahrazen odkazem na úrokovou sazbu, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, navýšenou o jeden a půl procentního bodu, jak je v současnosti uvedeno v čl. 99 odst. 4 písm. a).

V čl. 108 odst. 2 by měl být odkaz na dosažení kladných výnosů nahrazen odkazem na řádné finanční řízení. S ohledem na možný záporný výnos z investic by Komise neměla usilovat o kladný očekávaný výnos, pokud by to vyžadovalo nepřiměřeně vysokou míru investičního rizika. V souladu se zásadou řádného finančního řízení by proto mělo být stanoveno, že Komise by při investování do finančních aktiv měla upřednostňovat cíl bezpečnosti a likvidnosti peněžních prostředků.

V souladu s obecnou zásadou *restitutio in integrum*, která se použije na vrácení předběžně uhrazených pokut nebo jiných sankcí, které později Soudní dvůr Evropské unie zrušil nebo snížil, by mělo být upřesněno, že by záporný výnos z předběžně vybrané částky těchto pokut nebo jiných sankcí neměl být odečten od částky, která má být vrácena. Ustanovení čl. 108 odst. 4 druhého pododstavce by proto mělo být zrušeno. Pro vyrovnání ztráty výhod plynoucích z peněžních prostředků by měla být vrácená částka navýšena o úrok v sazbě, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, zvýšené o jeden a půl procentního bodu, analogicky k úrokové sazbě, kterou nese dlužník v případě odložené platby pokuty nebo jiné sankce kryté finanční zárukou.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,**kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 322 odst. 1 této smlouvy, s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 106a této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Účetního dvora¹,

v souladu s řádným legislativním postupem²,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ve svém rozsudku ze dne 20. ledna 2021 ve věci C-301/19 P³, Komise v. Printeos, Soudní dvůr rozhodl, že na základě povinnosti přijmout potřebná opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora Evropské unie o snížení nebo zrušení pokuty v oblasti hospodářské soutěže předběžně uhrazené podnikem podle čl. 266 prvního pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie, je Komise povinna zaplatit úroky z prodlení za opožděné vrácení pokuty ode dne, kdy podnik pokutu předběžně uhradil Komisi, do dne jejího vrácení.
- (2) Tato nedávná judikatura vedla k bezprecedentním nárokům z titulu úroků, které výrazně přesahují úroky z předběžně uhrazených částek a pro něž je třeba nalézt v rozpočtu Unie vhodné řešení. Pro zajištění přiměřené úrovně náhrady v případě vrácení předběžně uhrazené pokuty a schopnosti rozpočtu Unie uspokojit výsledné finanční potřeby, je nezbytné provést několik cílených změn finančního nařízení.
- (3) Zejména je nezbytné zakotvit odchylku od obecného pravidla stanoveného v čl. 48 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046⁴, které stanoví, že rozpočet nesmí obsahovat záporné příjmy. Díky této odchylce by mělo být možné odečíst od příjmů souhrnného rozpočtu Unie veškeré splatné úroky nebo jiné poplatky z částek zrušených nebo snížených pokut nebo jiných sankcí, včetně záporného výnosu vztahujícího se k těmto částkám.

¹ Stanovisko č. XXX ze dne XXX (Úř. věst. C , , s.).

² Postoj Evropského parlamentu ze dne XXX a rozhodnutí Rady ze dne XXX.

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. ledna 2021, Evropská komise v. Printeos, SA, C-301/19 P, ECLI:EU:C:2021:39.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (4) Pro dodržení obecné zásady navrácení do původního stavu (*restitutio in integrum*), která se použije v případě pokut nebo jiných sankcí uložených orgány Unie, které později Soudní dvůr zruší nebo sníží, je třeba stanovit, že se záporný výnos z předběžně vybrané částky těchto pokut nebo jiných sankcí uložených orgány Unie neodečítá od částky, která má být vrácena. Proto je namístě zrušit příslušné ustanovení v čl. 108 odst. 4 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.
- (5) Aby se vyrovnala ztráta výhod plynoucích z peněžních prostředků ode dne, kdy podnik pokutu Komisi předběžně uhradil, až do dne jejího vrácení, by částka, která má být vrácena, měla být navýšena o úrok v sazbě, kterou Evropská centrální banka uplatňuje na své hlavní refinanční operace, zvýšené o jeden a půl procentního bodu jako přiměřená náhrada pro podnik v této situaci, což znamená, že pak by již nebylo nutné uplatnit na tuto částku žádnou jinou úrokovou sazbu. Dále, tato sazba odpovídá úrokové sazbě, kterou lze uplatnit vůči dlužníkovi, pokud se dlužník rozhodne odložit platbu pokuty nebo jiné sankce, a namísto zaplacení poskytne finanční záruku. Je rovněž vhodné upřesnit, že úroková sazba uplatňovaná ve vztahu k dlužníkovi, pokud se dlužník rozhodne odložit platbu pokuty nebo jiné sankce a namísto platby poskytne finanční záruku, nepředstavuje úrok z prodlení v případě opožděné platby, a to změnou ustanovení čl. 99 odst. 4 a čl. 108 odst. 1 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.
- (6) Za účelem zajištění dostatečného peněžního toku k odškodnění dotčených třetích stran za ztrátu výhod plynoucích z peněžních prostředků v případech uvedených v čl. 108 odst. 4 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, je potřeba zajistit, aby částky z pokut nebo jiných sankcí, jakož i úroky či jakékoli jiné příjmy z nich plynoucí bylo možné zapsat do rozpočtu do konce následujícího rozpočtového roku.
- (7) S ohledem na možný záporný výnos z investic by Komise neměla usilovat o kladný očekávaný výnos, pokud by to vyžadovalo neúměrně vysokou míru investičního rizika. Komise by měla mít možnost investovat do finančních aktiv, přičemž by měla upřednostňovat cíl bezpečnosti a likvidnosti částek předběžně uhrazených jako pokuty nebo jiné sankce v souladu se zásadou řádného finančního řízení.
- (8) Vzhledem k naléhavé potřebě řešit dopad nedávné judikatury na rozpočet by toto nařízení mělo vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- (9) Nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 se mění takto:

- 1) Článek 48 se mění takto:
 - a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Rozpočet nesmí obsahovat záporné příjmy.“;
 - b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. Odchylně od odstavce 1 se od příjmů rozpočtu odečítají:
 - a) celková výše záporného úročení vkladů;

b) veškeré úroky nebo jiné poplatky splatné dotčeným účastníkům, včetně záporného výnosu vztahujícího se k těmto částkám, pokud Soudní dvůr Evropské unie zruší nebo sníží částky pokut nebo jiných sankcí podle Smlouvy o fungování EU nebo Smlouvy o Euratomu uvedené v čl. 108 odst. 1.“;

2) v čl. 99 odst. 4 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„V případě pokut nebo jiných sankcí je úrokovou sazbou pro pohledávky, které nebyly zaplacený nebo kryty finanční zárukou, kterou účetní Komise akceptuje, ve lhůtě stanovené v rozhodnutí orgánu Unie, kterým se ukládá pokuta nebo jiná sankce, sazba, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, uveřejněná v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie* a platná první kalendářní den měsíce, v němž bylo přijato rozhodnutí o uložení pokuty nebo jiné sankce, zvýšená o tři a půl procentního bodu.“;

3) v čl. 107 odst. 2 se doplňuje druhý pododstavec, který zní:

„Pro účely čl. 48 odst. 1a písm. b) mohou být nezbytné částky uvedené v odstavci 1 zapsány do rozpočtu do konce následujícího rozpočtového roku.“;

4) Článek 108 se mění takto:

a) odstavce 1 a 2 se nahrazují tímto:

„1. Je-li u Soudního dvora Evropské unie podána žaloba proti rozhodnutí orgánu Unie o uložení pokuty nebo jiné sankce podle Smlouvy o fungování EU nebo Smlouvy o Euratomu, dlužník až do okamžiku vyčerpání všech právních prostředků nápravy buď předběžně uhradí příslušnou částku na bankovní účet určený účetním Komise, nebo složí finanční záruku, kterou účetní Komise akceptuje. Záruka nezávisí na povinnosti zaplatit pokutu nebo jinou sankci a propadá na požádání. Kryje pohledávku co do jistiny a úroků, které dlužník uhradí v případě uvedeném v odst. 3 písm. b) podle sazby, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, uveřejněné v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie* a platné v první kalendářní den měsíce, v němž bylo přijato rozhodnutí o uložení pokuty nebo jiné sankce, zvýšené o jeden a půl procentního bodu od lhůty stanovené v rozhodnutí orgánu Unie, kterým se ukládá pokuta nebo jiná sankce.

2. Komise je oprávněna investovat předběžně vybrané částky do finančních aktiv, přičemž bude přednostňovat cíl bezpečnosti a likvidnosti těchto částek v souladu se zásadou řádného finančního řízení.“;

b) odstavec 4 se mění takto:

i) první pododstavec se nahrazuje tímto:

„4. Po vyčerpání všech právních prostředků nápravy a v případě, že byla pokuta či jiná sankce zrušena nebo byla jejich částka snížena, se přijme některé z těchto opatření:

a) předběžně vybrané částky nebo v případě snížení jejich příslušná část se vrátí dotčené třetí osobě;

b) případná složená finanční záruka je odpovídajícím způsobem uvolněna.

Částka nebo její příslušná část uvedená v prvním pododstavci písm. a) bude navýšena o úrokovou sazbu, kterou uplatňuje Evropská centrální banka na své hlavní refinanční operace, uveřejněnou v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie* a platnou

v první kalendářní den měsíce, v němž bylo přijato rozhodnutí o uložení pokuty či jiné sankce, zvýšenou o jeden a půl procentního bodu.“;

ii) druhý pododstavec se zrušuje.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*